

A Lymbus közleményekre vonatkozó elvei és szabályai

A Lymbus – Magyarságtudományi Forrásközlemények magyar vonatkozású művelődéstörténeti, irodalomtörténeti és történeti forrásközlemények számára kíván megjelenési fórumot biztosítani, erős kultúrtörténeti hangsúllyal. Ezen túl lehetőséget nyújt külföldi hungarikafeltárások során született, részletes kutatási jelentések közlésére is. A megnövekedett terjedelem adta lehetőségekkel élve már nem csak az 1526 és 1918 közötti időszakból ad ki forrásokat, mint újraindulásakor, hanem a középkorból és a huszadik századból is.

Az egyes közlemények hossza öt oldal és négy szerzői ív között mozoghat. A Lymbus alapvetően nem a rövid forrásmelléklettel ellátott történeti tanulmányok eszményi megjelenési helye — a forrásokhoz írott bevezető hossza folyóiratunkban csak kivételes esetben haladhatja meg a forrás hosszát —, de nem is a 19. századi értelemben vett „okmányi kalászatoké”. Elvárás, hogy a közreadó az olvasót orientáló bevezetőt és részletes tárgyi lábjegyzeteket is készítsen.

A bevezetővel kapcsolatban szeretnénk néhány szempontra külön is felhívni a figyelmet. (Természetesen annak tudatában, hogy ezek szerzőink jelentős része számára evidenciát jelentenek.) Mindenképpen meg kell jelölni a bevezetőben azt az őrzési helyet, ahonnan a kiadott forrás származik, lehetőség szerint arra is kitérve, hogy hogyan került oda, és röviden jellemezve azt a nagyobb egységet (fondot, kéziratári sorozatot stb.), amelyből közlésre kiválasztottuk. Véleményünk szerint annak rögzítése sem maradhat el, hogy az adott forrást vagy forráscsoportot a szerző miért tartja kiadásra érdemesnek. Miben különleges? Milyen új szempontokkal vagy adatokkal lendíti előre az adott tudományterület kutatását? Ezek mind olyan kérdések, amelyeket egy igényes forrásközlés nem kerülhet meg.

A források átírásához továbbra sem szeretnénk kötelező érvényű szabályzatot megadni. Ennek a kérdésnek nyilván a 19. század előtti források esetében van igazán nagy jelentősége. A legfontosabb szempontnak a szöveg olvashatóságát tartjuk, ezért a magyar nyelvű szövegek esetében (néhány kivételtől — jelentős szerző, különlegesen korai emlék — eltekintve) a modernizált, vagy mérsékelt modernizált (a hangtani sajátosságok egy részét megőrző) átírást tartjuk a legjobb megoldásnak. A latin nyelvű szövegek átírásánál a fentihez hasonló okból a humanista átírást részesítenénk előnyben. A többi nyelv esetében pedig ajánlást sem kívánunk megfogalmazni, elvárásunk csak az átírás következetessége. Minden forrásnyelv esetében támogatjuk azonban a központosítás értelemszerű

átalakítását és a rövidítések jelölés nélküli feloldását. (Az erre gyakran alkalmazott különböző zárójelek ugyanis nagyban nehezítik a szöveg olvasását és értelmezését.) Az idegen nyelvű források teljes szövegű magyar fordítása helyett csak egy hosszabb-rövidebb regesztát várunk, és elbeszélő források, illetve egyéb hosszú, összefüggő szövegek esetében ez sem követelmény.

A hivatkozásokat az alábbi minta szerint, a szerző/szerkesztő nevéből és a kiadási évszámból képzett, az irodalomjegyzékben feloldott rövidítésekkel kérjük megtenni. A rövidítést KISKAPITÁLISSal kell szedni. (Külön felhívjuk arra a figyelmet, hogy ez nem azonos a csupa NAGYBETŰvel!) A lábjegyzetekben említett minden forrásnak és szakirodalmi tételnek szerepelnie kell az irodalomjegyzékben, akkor is, ha csak egy alkalommal történik rá hivatkozás. Kérjük, hogy a forrásban szereplő minden személynév és helynév első említéséhez fűzzenek magyarázó lábjegyzetet, amelyben feltüntetik a helynév jelenlegi hivatalos alakját is. A személy- és helynevek átírásának módját a szerzők belátására bízunk. Maradhatnak ezek betűhív formában, de modernizálni is lehet őket, a forrásban szereplő alakot a lábjegyzetbe száműzve. Az idegen nyelvű szövegek esetében nyilván az előbbi a javasolt megoldás. Kérjük, hogy se a bevezetőben, se a forrásrészben, se pedig a lábjegyzetekben ne alkalmazzanak behúzást. Közleményeink egységes betűtípusa a Garamond, a főszövegben tizenkettes, a lábjegyzetekben pedig tízes méretben.

Továbbá szeretnénk hangsúlyozni a bibliográfiai leírás alább közölt, a korábbi gyakorlattól néhány ponton eltérő mintájának követését. A levéltári, kéziratári források mindig az irodalomjegyzék elején kapjanak helyet, csillaggal elválasztva a kiadott anyagtól. Kérjük, hogy a levéltári jelzetek tagoltan legyenek feltüntetve, külön sorba helyezve az intézmény nevét és külön sorba a fondot/fondokat. A szűkebb értelemben vett irodalomjegyzékben a tételek egyes elemeit általában vessző választja el egymástól (a cím végére is vessző kerül, és nem pont), a szerzők és a szerkesztők családnevét KISKAPITÁLISSal szedjük, a címet pedig *dőlt betűvel*. (Ugyanez érvényes a folyóiratok és bennfoglaló kötetek címére is.) Kérjük, hogy igyekezzenek a leírás és hivatkozás formai követelményeit lehetőség szerint betartani, mert a Lymbus szabványától jelentős mértékben eltérő írásokat csak azt követően tudjuk befogadni, ha a megfelelő átalakításokat a szerző elvégezte.

A szerkesztőség fenntartja magának a lehetőséget arra, hogy a beérkező közleményeket akár formai, akár tartalmi okok miatt elutasítsa. Jövőbeni szerzőinket kérjük, hogy közlési szándékukat az adott évi felhívás közzététele után vagy akár azt megelőzően, a forrás egy bekezdésnyi ismertetésével jelezzék e-mailben Ujváry Gábor főszerkesztőnek (gabor.ujvary@veritas.gov.hu) és Szabó András Péter felelős

Ez alkalmatossággal is akarván kegyelmednek, avagy csak levelem által udvarolnom, kívánom, méltatlan írásom találja szerencsés órában kegyelmedet. Azonban kérem bizodalmason, ne legyek ily elfelejtett szolgálja, ki minden alkalmatossággal kívánok szívesen és engedelmességgel kegyelmednek szolgálnom. Semmi új híreink most nincsenek, az ország gyűlése egy hónapig durálván, elbomlék, kiben is az adó felvetése és végházak tartása forgott derekasbban fenn. Az alatt szegény Petki³ uram, egyik hazánkfia és hasznos szolgálja elhagya,⁴ bizony nem kevés szomorúságunkra, de így tetszett Istennek is. Kérem bizodalmason, jó egészségéül s szerencsés utazásáru tudósítani ne nehezteljen. Istennek ajánlom ezzel kegyelmedet és maradok

kegyelmednek igaz szolgálja
Bánffy Dienes⁵ manu propria

Örményes,⁶ 6. Februarii 1667.

[Címzés:] Méltóságos gróf Csáky István⁷ uramnak (titulus), kegyelmed [!] bizodalmas uramnak, sógoromnak adassék

[Példa az irodalomjegyzék formálására]

Rövidítések és irodalomjegyzék

ENMLt Erdélyi Nemzeti Múzeum Levéltára, Kolozsvár (A Román Nemzeti Levéltár Kolozs Megyei Igazgatósága őrizetében)

Bánffy lt. A gróf Bánffy család nemzetségi levéltára
Mike S. gy. Mike Sándor gyűjtemény

MNL OL Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest

E 190 A Rákóczi család levéltára

³ Petki István (*Petkj*) (1610 k.–1667), Csík-, Gyergyó- és Kászonszék főkapitánya, Küküllő vármegye főispánja, valamint a főudvarmesteri tisztséget is betöltötte. BETHLEN, 1993, 661; CSEREI, 1983, 566; KIS, 1895, 97–110; TRÓCSÁNYI, 1980, 32; MORDOVIN, 2009, 373–422; BALOGH, 2012, 1189.

⁴ Csáky István három nappal később keltezett levelében már arról írt Rottal Jánosnak, hogy Petki István Udvarhelyi Györggyel együtt a pestisjárvány áldozata lett. Csáky István Rottal Jánosnak, 1667. február 8., Namény. MNL OL P 507, Levelezések, Series A. V. 12. d. No. 498. fol. 71–72.

⁵ Losonczi Bánffy Dénes (*Bánffy Dienes*) (1630 k.–1674) a fejedelmi tábla ülnöke, Doboka majd Kolozs vármegye főispánja, szamosújvári (1665–1666) majd kolozsvári főkapitány (1666–1674), a fejedelmi tanács tagja (1664–1674) 1674-ben. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem lefejeztette.

⁶ Mezőörményes (ma: Urmeniș, RO) kastélya ekkor Bánffy Dénes tulajdonában volt.

⁷ Kőrösszegi Csáky István (*Csáky Istvan*) (1635–1699) Bereg vármegye főispánja (1659–), királyi tanácsos (1660–), szatmári főkapitány (1661–1670), Szepes vármegye főispánja (1670–).

NA National Archief, Hága

ACF Archief von Casper Fagel
ASF Archief von de Staten-Generaal

*

[Hivatkozás folyóiratban megjelent közleményre]

BAK
2000

BAK Borbála: *A XVI–XVIII századi magyar nyelvű források kiadásának kérdései. Ajánlás a magyar nyelvű források közreadásához*, In: *Fons*, 7. (2000) 1. sz. 91–137.

[Hivatkozás magyar nyelvű monográfiára]

BENCZÉDI
1980

BENCZÉDI László: *Rendiség, abszolutizmus és centralizáció a XVII. század végi Magyarországon (1664–1685)*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980. (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat, 91.)

[Hivatkozás idegen nyelvű monográfiára]

BUCARELLI
2006

Massimo BUCARELLI: *Mussolini e la Jugoslavia (1922–1939)*, Bari, B. A. Graphis, 2006.

[Hivatkozás magyar nyelvű tanulmánykötetben megjelent tanulmányra]

GIDÓ
2012

GIDÓ Attila: *Az ideológiai utas. Kohn Hillel életpályája*, In: *Egyén és közösség. Tanulmányok*, szerk. BÁRDI Nándor–TÓTH Ágnes, Zenta, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, 2012.

[Hivatkozás idegen nyelvű tanulmánykötetben megjelent tanulmányra]

SCHABEL
2006

Chris SCHABEL: *Haec Ille. Citation, Quotation and Plagiarism in 14th Century Scholasticism*, In: *The Origins of European Scholasticism. Thy Cyprus Millenium International Conference*, ed. Ioannis TAIFACOS, Stuttgart, 2006, 164–176.

[Hivatkozás elbeszélő forrás kiadására]

SZALÁRDI
1980

SZALÁRDI János: *Siralmas magyar krónikája*, sajtó alá rendezte: SZAKÁLY Ferenc, Budapest, Magyar Helikon, 1980.

[Hivatkozás okmánytárra]

TMÁO

Török-magyarkori állam-okmánytár, I–VII., kiad. SZILÁDY Áron–SZILÁGYI Sándor,
Pest, Magyar Tudományos Akadémia, 1868–1872. (Monumenta Hungaria Historica,
Diplomataria, Török-magyarkori történelmi emlékek, III–IX.)